

CtEDO: Ingerința în libertatea de exprimare și reținerea arbitrară a unui cetățean va costa Guvernul 7650 de Euro

La data de 30 noiembrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a emis hotărârea în cauza Mătășaru vs. Republica Moldova, prin care a constatat violarea articolelor 10 (dreptul la libera exprimare) și 5 § 1 (dreptul la libertate și siguranță) și a dispus încasarea din contul Guvernului Republicii Moldova în beneficiul reclamantului a sumei de 7 650 de Euro.

Potrivit circumstanțelor cauzei, reclamantul a organizat o acțiune de protest solitară în fața Procuraturii Anticorupție. Acesta a inițiat acțiunea de protest în legătură cu presupuse fapte de corupție care nu erau investigate de instituția vizată. În cadrul protestului, a instalat o toaletă și s-a prefăcut că o folosește dând jos pantalonii și stând pe ea. El a fost reținut în aceeași zi și plasat în detenție pentru 72 de ore. Acestuia i-a fost înaintată învinuirea în legătură cu comiterea infracțiunii de huliganism.

La expirarea termenului de 72 de ore, polițiștii au refuzat să-l elibereze, chiar dacă erau obligați de lege. În urma implicării avocatului și altor polițiști (avocatul reclamantului a denunțat reținerea ilegală a reclamantului la serviciu 902), un echipaj de poliție al serviciului 902 care a intervenit la fața locului, l-a eliberat pe reclamant. Reclamantul a depus o plângere penală împotriva polițiștilor

în legătură cu reținerea sa ilegală. Procuratura a refuzat pornirea unei cauze penale, iar soluția a fost menținută de instanțele de judecată.

Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 20 martie 2018, a fost încetat procesul penal privind acuzarea lui Anatol Mătășaru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Codul penal (Huliganism), deoarece fapta acestuia constituie contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional (Huliganismul nu prea grav).

Anatol Mătășaru a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere contravențională. În final, Apelul reclamantului cu privire la fondul cauzei nu a fost examinat de Curtea de Apel, iar Curtea Supremă de Justiție a respins recursul său pe motive de drept.

Reclamantul s-a plâns la CtEDO că reținerea sa a fost arbitrară și contrară articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, el a invocat încălcarea dreptului său la libertatea de exprimare, astfel cum este garantat de articolul 10 din Convenție. În consecință, Curtea a formulat întrebări Guvernului cu privire la existența sau inexistența acestor violări.

Curtea reține că reclamantul a fost acuzat mai întâi de o infracțiune prevăzută de Codul Penal și plasat în detenție din acest motiv, pentru a fi, în cele din urmă, găsit vinovat de huliganism nu prea grav. Găsirea sa vinovat s-a întemeiat pe faptul că, în timpul protestului său în fața Procuraturii Anticorupție, a folosit o expresie licențioasă, adresându-se ofițerului de serviciu și pentru că a simulat defecarea într-un loc public, jignind astfel trecătorii și insultând instituția Procuraturii Anticorupție.

Curtea reține că intenția reclamantului a fost de a atrage

atenția asupra problemelor din activitatea instituției, subiect care ar putea fi considerat de interes public. Cuvintele licențioase folosite de el pentru a se adresa polițistului de serviciu nu aveau scopul de a-l insulta, ci erau partea a discursului său. Mai târziu, chiar polițistul de serviciu a declarat în cursul procedurii judiciare că nu s-a simțit insultat de cuvintele reclamantului. Curtea este de acord că protestul organizat de reclamant a fost extravagant și ar putea fi considerat șocant sau deranjant pentru unii. Cu toate acestea, nimeni în timpul procedurilor interne și în cadrul procedurii în fața Curții nu a pus sub semnul întrebării faptul că a fost o simplă prestație a sa și că nu a existat o expunere indecentă din partea reclamantului. În plus, protestul reclamantului a fost foarte scurt și a durat doar vreo zece minute, timp minim necesar pentru a fi înregistrată de jurnaliștii prezenți. Nu a insultat niciun procuror, ci doar a pus în discuție activitatea instituției.

Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că, în împrejurările prezentei cauze, nu a fost furnizată nici o justificare pentru ingerința în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare. Tratamentul care i-a fost aplicat, prin însăși natura sa, nu numai că a avut repercusiuni negative asupra reclamantului, ci ar putea să descurajeze și alte persoane să-și exercite libertatea de exprimare. Astfel, ingerința în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare nu poate fi considerată proporțională, iar motivele prezentate nu pot fi considerate suficiente.

Referitor la încălcarea articolului 5 § 1 (dreptul la libera exprimare), Curtea reamintește că acțiunile reclamantului au constituit un discurs protejat în temeiul articolului 10 din Convenție și că nu exista nicio justificare pentru ingerința în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare. Această constatare este suficientă pentru a considera că detenția reclamantului în asemenea împrejurări a fost una arbitrară. De asemenea, Curtea notează că arestarea reclamantului a fost

posibilă numai datorită acuzației inițiale, care a fost ulterior recalificată, în ciuda lipsei oricărei violențe sau rezistențe și că reclamantul a fost arestat cu mai mult de 24 de ore după protest.

Având în vedere cele de mai sus și luând în considerare constatările sale cu privire la plângerea reclamantului în temeiul articolului 10 din Convenție, Curtea a ajuns la concluzia că detenția reclamantului pentru mai mult de trei zile a fost arbitrară în sensul articolului 5 § 1. a Convenției.

Prin urmare, Curtea a dispus achitarea din contul Guvernului Republicii Moldova în beneficiul reclamantului, în termen de trei luni, a sumei de 5,850 Euro în calitate de prejudiciu moral, dar și a sumei de 1,800 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli de reprezentare.

Potrivit Avocatului Asociației Promo-LEX, Vadim Vieru, Curtea constată că reclamantului i-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare, iar ingerința realizată de autorități este una îngrijorătoare. În lumina încălcării dreptului la libertatea de exprimare, reținerea reclamantului la fel a fost arbitrară și a avut drept scop evident de a preveni acțiuni de protest ale reclamantului, organizate tradițional de ziua procuraturii.”

Hotărârea poate fi accesată [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați:
Vadim Vieru, Director de Program, Avocat, Asociația Promo-LEX
GSM: +37368017507;
E-mail: vadim.vieru@promolex.md